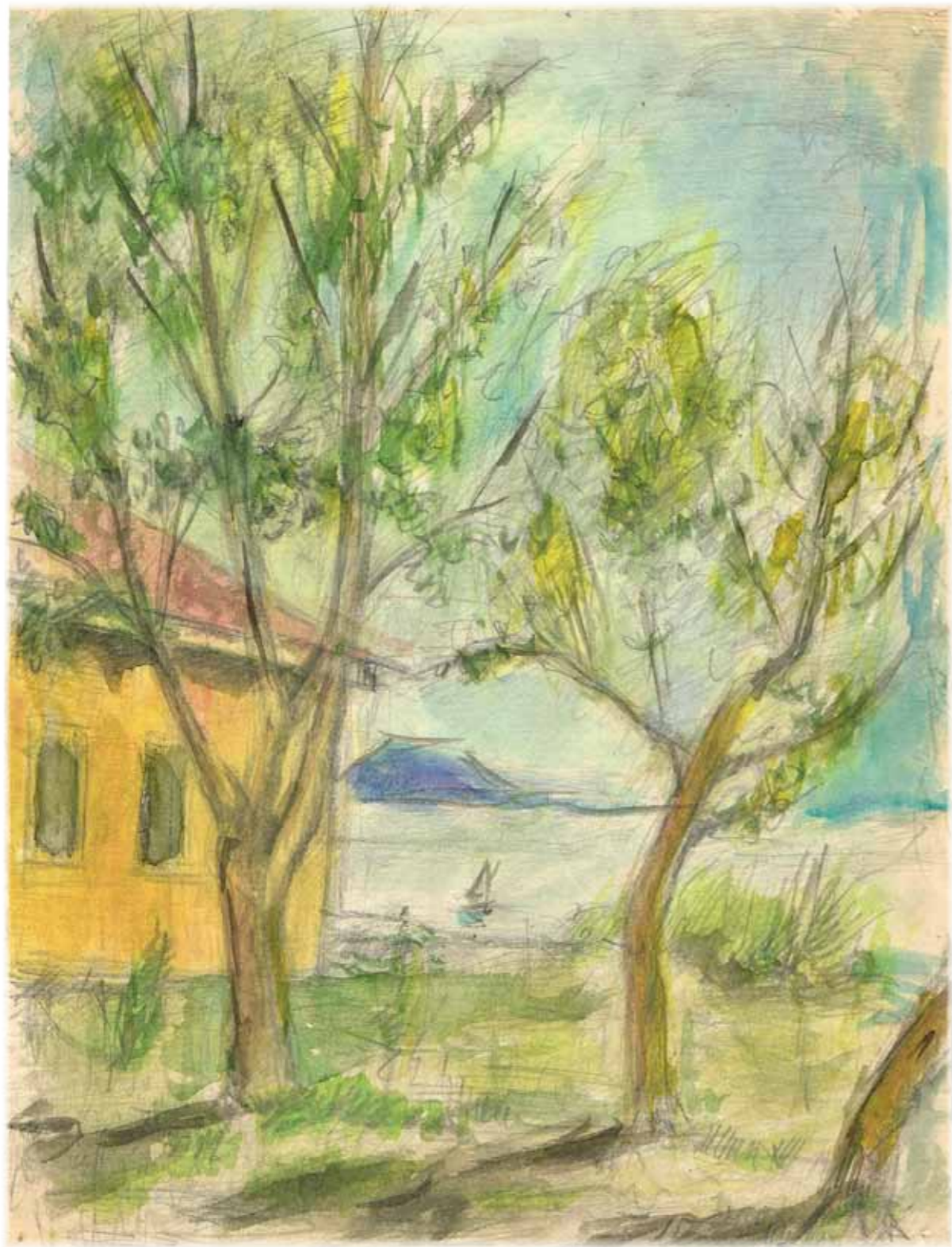

Pásztor Antal
Micsoda osztály!

Vécsei Miklós / Balatoni nyár (1960)

PÁSZTOR ANTAL

MICSODA OSZTÁLY!

PÁSZTOR ANTAL

MICSODA OSZTÁLY!

BÖNGÉSZDE A „KÉZFOGÁSOK” ÖSSZERÁZÁSÁÉRT

- 2016 -

TÓNI BÁCSI KÖNYVÉNEK SZERKESZTÉSÉBEN KÖZREMŰKÖDÖTT AGESZ

Valamint

VALAMINT

A VIZUÁLIS MEGJELENÍTÉST ÉS A LÁTHATÓ FOTÓKAT
A HUGÓ BECENÉVRE HALLGATÓ
FALUSI FÉNYKÉPÉSZ ÉS KÖNYVKREÁTOR FABRIKÁLTA

Tóth György

Copyright: Pásztor Antal 2016.

A könyvet kiadja az
„ÉGER ÁG” ALAPÍTVÁNY
3757 Égerszög, Kossuth u. 2.
Telefon: 48/463-008
E-mail: tgyorgy.egerag@gmail.com

*Minden jog fenntartva. Jelen könyvet, illetve annak részeit
a kiadó előzetes, írásos engedélye nélkül tilos reprodukálni,
elektronikus vagy más módon közölni.*

A könyv Debrecenben, a Kapitális Kft. Nyomdájában készült
Megjelent 120 példányban
Felelős vezető: ifj. Kapusi József

ISBN 978-963-12-4558-5

ELŐHANG A PÓTKÖTETHEZ

Mint minden szövegnek, Pásztor Tóni írásának is megvan a maga sorsa. 2015. június 4-én, amikor a Rákóczi gimnáziumban Tóth Gyuri, a kezdeményező és művészi realizáló szerkesztő ünnepélyesen átadta az osztálynak a *Kézfogások szétszóródás után* szép köteteit, az „első olvasó” jogcímén elmondott bevezetőmben vettem föl: jó lenne, ha Pásztor Tóni a szövegek alapján készítené egy alapos összegezést, adattárat belőlünk, önéletrajzainkból.

A „dolog” jobban sikerült, mint amiben reménykedtem: mindannyian olvashatók. Tóni egyszerre nyelvi mókamester, memóriabajnok és élő adatbázis, s ebbéli képességeit briliánsan kamatoztatta ebben a pótkötetben is. Fesztelen humora, alliterációs bravúrrjai és félelmetes emlékezőtehetsége sokkal többet nyújtottak, mint amire bármelyikünk is gondolhatott a „megrendeléskor”: továbbviszi a kollektív emlékezést, új dimenziókat is megnyit, mozgósítja a múltat. Mint a *Kézfogások* olvasószervező-korrektora, az én felelősségem is számos hiba, amelyet ő most javítani kényszerült, de valójában inkább szerencse a megannyi pontatlanság, mert Tóni történeteket kanyaríthatott a javítások köré és megmozgatta szunnyadó emlékeinket. Csak hálásak lehetünk érte.

Egy-két év óta, hogy rendszeresen s majdnem teljes létszámban összegyülekezünk és főleg az 50 éves találkozó óta virtuális közösségből újra valóságossá kezdünk válni; a szétszóródás után fél évszázaddal újraéljük és újjáteremtjük a közös múltat és ezáltal élhetőbbé tesszük az öregkorba hajló jelen időnkét is. Az egykori konfliktusok oldódnak, megszépülnek; a sokféleség értéké nemesül; az egykori barátságok újjáélednek, sőt újak keletkeznek. Soha rosszabbak ne legyünk a 70-es korosztály tagjaként.

Elnézéseket kérem, hogy szakmámból eredően egy jeles tudósra, Jan Assmann munkájára (*A kulturális emlékezet*) hivatkozom: mi még az un. kommunikatív emlékezet ajándékával rendelkezünk s így örökítjük meg a múltat, hogy azután – immár az eredeti és a pótkötet együtt – kulturális emlékezetként hagyományozódjék az új rákócziakra, gyerekeinkre, unokáinkra, az utánunk következő nemzedékekre. Szerény tanulságként arról: „micsoda osztály” voltunk, ahogy Pásztor Tóni pótkötetének címe emleget bennünket.

Budapest, 2015 karácsonyán

Agárdi Péter
Agesz

AZ ELSŐ KÉRDÉS

Motó: Egyikünk sem tökéletes, az élet értelmét az adja, hogy nem vagyunk teljesen tökéletlenek.

- *Hogyan lett ez az osztályközösség összerakva?* Talán elég objektív szempont, ha a derék társulatot a keresztnévek alapján csoportosítjuk. E sajátos lista a keresztnévek betűrendjében kerül itt terítékre. A vezetéknévek után levő szám azt mutatja, hogy az illető társunk hány évig tartozott közénk, a római szám(ok) a velünk eltöltött évfolyamo(ka)t jelöli(k). A sor végén éveik összege.

András: Bársony(4), Düh(4), Gál(4), Lukovics(4), Ulbrich(4), összesen 20 év
Antal: Pásztor(4), Sánta*(1, I), összesen 5 év
Attila: Zarubay(1, I), összesen 1 év
Ákos: Niklai(4), összesen 4 év
Árpád: Horváth**(1/2, I), Szabó(4) összesen 4 1/2 év
Dénes: Turbéky(1, II) összesen 1 év
Ferenc: Nagy(4), összesen 4 év
Gábor: Hajdu(1, I), Sajtós(2, I-II), Tarján(4), összesen 7 év
Gusztáv: Pintér(2, I-II), összesen 2 év
György: Fülöp(4), Mórítz*(2, I-II), Tóth(1, I), összesen 7 év
Győző: Kenéz(1, I), összesen 1 év
Gyula: Balázs(1, I) összesen 1 év
István: Pálffy(4), összesen 4 év
Iván: Lux(4), Piukovich(4), összesen 8 év
János: Betlen(4), Pátzay(2, III-IV), összesen 6 év
József: Kálmán(4), összesen 4 év
Károly: Henzély(4), összesen 4 év
Kornél: Iványi(4) összesen 4 év
Lajos: Wolff(4), összesen 4 év
László: Berényi(4), Dávid(4), Kovács(4), Novoth(4), Rudas(4), összesen 20 év
Levente: László(1, II), összesen 1 év
Lukács: Gyelmis(1, I), összesen 1 év
Miklós: Kun(4), Vas(4), Vécsei(4), összesen 12 év
Pál: Garas(1, I), összesen 1 év
Péter: Agárdi(4), Paulinyi(1, II), Somos(4), Uszkay(2 1/2, II-IV), Vincze**(1/2, I), összesen 12 év
Sándor: Ducsay(2, I-II), Tóth (2, I-II), összesen 4 év
Szilárd: Szani(4), összesen 4 év
Tivadar: Szilágyi(4), összesen 4 év
Vilmos: Becker(4), összesen 4 év
Zsolt: Jékely(1, I), Mérey(4), összesen 5 év

30 keresztnév 54 viselője 159 1/2 évet töltött velünk 1960-1964 között.

* Az így megjelölt társainknak ez a pontos vezetéknévük, az évkönyv adata hibás.

** Az így megjelölt társaink az első évfolyam második félévében más iskolába távoztak.

OSZTÁLYTÁRSAINK ÁLTALÁBAN ÉS ALKALMILAG HASZNÁLT BECÉZŐ NEVEI - A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL

Agárdi Péter: Agesz, Agenor, Lux Iván Pocosnak nevezte néha.
Bársony András: Sivár.
Berényi László: Frici.
Betlen János: Jumbó, Jablonkai tanár úr Fejedelem úrnak szólította.
Dávid László: Dávcsi.
Ducsay Sándor: Ducsás.
Düh András: Dühös.
Fülöp György: Fülcsi.
Gál András: Riska.
Gyelmis Lukács: Olaszpofa.
Hajdu Gábor: Gébics.
Henzély Károly: Hanzelka, néha Uszkár is volt.
Kálmán József: Tomsí, Fika.
Kenéz Győző: Svejk.
Kovács László: Kikova.
Kun Miklós: Mikulás, Kolja.
Lukovics András: Luki, Lukó.
Lux Iván: Stux úr.
Nagy Ferenc: Franci.
Novoth László: Molcsi.
Pálfy István: Picúrnak, néha Piláfnak nevezték, de ő a Pistára hallgatott.
Pásztor Antal: Paszi, Paszuly, Pasztőr, Spafác, Branyiga.
Piukovich Iván: Piú.
Rudas László: Ruca.
Sajtós Gábor: Sajesz, Sajó, Hosszú ó.
Somos Péter: Soma.
Szilágyi Tivadar: Sziszi.
Tóth György: Hugó.
Turbéky Dénes: Dini.
Ulbrich András: Tubi.
Uszkay Péter: Uszkás.
Vas Miklós: Misó.
Vécsei Miklós: Brúnó, Póka tanár úr Rozsdásnak emlegette.
Wolff Lajos: Papi

Érdemes eljátszani az eredeti nevekkal. Hét olyan osztálytársunk van, akinek a vezetékneve is keresztnév: Balázs Gyula, Dávid László, Fülöp György, Gál András, Kálmán József, László Levente és Vincze Péter. Nyolcadiknak akár ide sorolhatjuk Kenéz Győzőt is, feltéve, hogy talán nem fog ez ellen tiltakozni.

Ugyancsak érdekes, hogy kilenc egy szótagú vezetéknevű pajtásunk van: Düh, Gál, Kun, Lux, Nagy, két Tóth, Vas és Wolff.

Három osztálytársunk élvezi az alliteráció örömeit: László Levente, Paulinyi Péter, Szani Szilárd.

Ketten vannak körünkből olyanok, akik magyar írók irodalmi műveiben nevüket

még születésük előtt ismertté tették: Agárdi Péter (Heltai Jenő: *A néma levente*) és Vas Miklós (Gárdonyi Géza: *Egri csillagok*).

Ketten közülünk országosan ismert híres honfitársunkkal azonos nevet viselnek: Nagy Ferenc egy kiscgazda miniszterelnökét, Rudas László egy marxista filozófusét. A mi Rucánk sohasem állította, hogy a néhai Rudas László utcát róla nevezték el, sőt arra sem tartott igényt, hogy egy másíknak majd ő legyen a névadója.

Érdekes eljátszani azzal a kuriózzal, hogy Becker Vilmos vezetékneve és keresztnéve kezdőbetűje között van az abécében a legnagyobb távolság, ám utóbb (az osztályban egyedülként) úgy változtatta meg utónevét Ádámra, hogy ez lett a legkisebb távolság. Lekörözi őt Zarubay Attila, aki beteljesíti az a-tól z-ig elvárását, igaz visszafelé szemlélve.

A legrövidebb név birtokosa Lux Iván (7 betű), a leghosszabbé Szilágyi Tivadar (15 betű).

A szimmetriát a vezetéknevek között Somos Péter képviseli.

A *Magyar és Nemzetközi Ki Kicsoda?* című lexikonban, amely 1990 és 2009 között nagyjából két évente jelent meg, szócikkkel szerepel: Agárdi Péter, Bársony András, Betlen János, Kun Miklós, Lux Iván, Niklai Ákos, Pálfy István. Potom harmincöt érettségizettünk közül hét fő, pontosan 20%. Ezt fejeli meg Jékely Zsolt, aki legnagyobb sajnálatunkra csak egy évig volt köztünk. Nem vitás, valamennyiükre teljesítményük alapján büszkék lehetünk, hiszen adatolt életrajzuk az ország és az egész világ kortársainak legjavával került egy kötetbe. Tekintettel arra, hogy e sorok írója (Pásztor Antal) e lexikonban a szerkesztői stáblistán van feltüntetve, elmondhatom, hogy a felsorolt személyek a szakszerkesztők javaslatára, illetve bizonyos intézményi, illetve protokolláris kritériumok alapján automatikusan kerültek be a kötetbe. A szócikkük lényege kérdőív alapján saját közlésük szerint formálódott, a szakszerkesztők friss adatokkal kiegészítették ezt, a szerkesztőségünk általános séma alapján egységesítette a beérkezett adatokat. Az érdekeltekkel levelezésben álltunk, valamennyiüknek lehetősége nyílt, hogy tág határidőn belül módosítson (töröljön, vagy hozzáírva korrigáljon) a nyomtatott szöveg összképén az arányok figyelembevételével. Megnyugtatóan hozzátehetem, szócikküket semmilyen érdemi és apró-cseprő változtatással nem bolygattam. Ha véletlenül mégis megesett valami, az csak és kizárólag a szócikk tördelése miatti tömörítés vagy beírás lehetett.

AZ OSZTÁLYTÁRSAINK NÉHÁNY LEXIKÁLIS ADATA A TÉNYEK, A KÖZLÉSEK ÉS A VALÓSZÍNŰSÉG ALAPJÁN, A HIBAHATÁROKON BELÜL

Mottó: Folyamatosan mulatságos események részei vagyunk, de ez csak akkor tűnik fel, amikor mindent halálosan komolyan veszünk.

Valamennyien megszülettünk és a *Kézfogások* c. könyv tanúsága szerint egyik esetben sem történt jóvátehetetlen születési hiba. Hogy ez mikor és hol történt, a mi időnkben sokszor véletlenek játéka volt, akkoriban nem volt divat a higgadt családtervezés. No de a végeredmény? Az sok mindent megér.

Legidősebb osztálytársunk: Jékely Zsolt (Kolozsvár, 1945. szeptember 12.), őt követte Pálffy István (1945. nov. 15), majd december 9-én Tóth György, 25-én Mérey Zsolt. 1945-ben született még Sajtós Gábor és Rudas László.

Az 1946. januári gárda 3 fős: Pásztor Antal 3-án, Henzély Károly 23-án, Nagy Ferenc 24-én észlelte először a téli zimankót. 1946. február 21-én Szabó Árpád lépett az élők sorába. 1946 áprilisának két derék jövevénye 15-én Agárdi Péter, 21-én Kálmán József. A nyarat 1946-ban júliusban üdvözölte elsőként 11-én Kun Miklós, majd sorrendben 17-én Iványi Kornél, 23-án Bársony András, 27-én Betlen János. Az augusztusiak: 7-én Lux Iván, 8-án Novoth László, 25-én Wolff Lajos, és a legfiatalabbként 28-án Niklai Ákos. Említése szerint 1946-ban született még Dávid László és Lukovics András. Valószínűleg ebben az évben anyakönyvezték Berényi Lászlót, Düh Andrást, Fülöp Györgyöt, Gál Andrást, Kenéz Győzöt, Kovács Lászlót, Pátzay Jánost, Szani Szilárdot, Szilágyi Tivadart, Tarján Gábort, Uszkay Pétert, Vas Miklóst, Vécsei Miklóst és Zarubay Attilát, ám ők erre konkrétan nem emlékeztek, illetve e témáról nem emlékezettek. Ebben az évben született Becker Vilmos (Ádám) és Ulbrich András is. A dátummal vagy évszámmal születésüket jelző társaink többsége fővárosi születésű, Lukovics András Jászberényben, Niklai Ákos Szegeden került bölcsőbe, Szabó Árpád Klagenfurtból (Ausztria), Wolff Lajos Szabadkáról (Jugoszlávia) érkezett. Kun Miklós a Szovjetunióból, hazánkba 1959-ben már kamaszként tette be a lábát. E kissé hiányos szösszenet mottója: „*Boldog örömmel ünnepeljük egymás születésnapját évről évre. Aztán egyre idősebben fáradhatatlanul újjászületünk.*” Reméljük, még sokáig.

Érdemes végigkísérni, hogy egy humán orosz tagozatos, nyomdász politechnikás osztály milyen munkakörökben kötött ki hosszú életpályáján. Mielőtt belemegyünk a részletekbe, álljon itt egy anekdota: Komlós János egy Fészek-klubbeli rendezvény műsorvezetőjeként feltett a jeles társaságnak egy kérdést. Majd így szólt: „Látom, Latinovits Zoltán jelentkezik. Vajon melyik Latinovits Zoltán válaszol: az építész, a színész, vagy a rendező?” „Ez attól függ – válaszolt Latinovits -, hogy melyik Komlós János kérdezi: a konferanszié, az ávos vagy a bóher?” Az efféle, sokszínű kanyarokat tartalmazó életpálya egyikünktől sem állt távol. A Magyar Televízió műszaki stábjában töltötte élete jelentős részét két, a második évfolyamban bennünket évisméttelével elhagyó társunk: Ducsay Sándor és Turbék Dénés, a kamerák mozgatásával töltötték munkaidejüket. Ugyane cég kebelén belül láthattuk nap mint nap Pálffy (G.) Istvánt előbb mint gyakorló híradós riportert, később a Híradó vezetőjeként és a Hét című magazin egyidejű főnökeként. Közben és utóbb egyéb egyedi műsorok vezetőjeként. Betlen János éppen Pálfytól örökölte rövid időre a Híradó főszerkesztését, majd később a koránkezőket üdvözölte műsorvezető riporterként. Napközben pedig szerteágazó politikai és szórakoztató műsoroknak volt házigazdája. Ráadásul a mai napig időről időre viszontláthatjuk még a képernyőn a legváratlanabb pillanatokban. A Magyar Rádió külföldre szóló adásainak jeles munkatársa volt évtizedekig, ami kevesebb nyilvánosságot kapott a köztudatunkban. A rádió szignifikáns bemondója és sporttudósítója volt Ulbrich András. Ugyanitt töltött el változatos pályafutása során éveket szerkesztői és vezetői posztokon Agárdi Péter, mellesleg folyóirat-szerkesztő, irodalom- és művelődéstörténész, ráadásul gyakorló egyetemi oktató. Afféle kakukktójásként, de nem utolsósorban itt kell megemlíteni a hektikus médiapályafutást megérő Vincze Pétert is, aki mint rádióriporter, nagy reményű tehetségként üstökösszerűen tűnt fel, majd a régi Magyar Hírlap munkatársaként lett feledhető újságíró, utóbb remek képszerkesztő. A rendszer-váltás idején újra érdemi szerepet vállalt az új sajtóban és rádión is, de a 90-es évek-

ben már nem találta a helyét. Végül a Vasárnapi Híreknél dolgozott, kevés nyugdíjas évében.

A jogászok ügyvédi vonulatát a családi hagyományokat folytató Dávid László, a családi szobrászi hagyományoktól elforduló Pátzay János képviseli, de vállalati jogász volt Vas Miklós és a könyvszakma jogi előjárója Kovács László. Az orvosok sorát kezdjük a szülész-nőgyógyász Somos Péterrel, aki orvoscsalád gyermeke, mégis osztálytársai közül többen hálásak neki gyermekeik, netán unokáik világra segítéseért. Mellesleg egyikünknek sem beszélt gyermekeit a hasába. A fogorvosok hazai vidéki vonulatát Düh András fémjelzi, a nemzetközi fogászat forradalmasítása a bennünket a szakmába invenciózus hévvel beavató Iványi Kornél révén lett ismert. Hát ha még tudná azt, hogy hajdan George Washington amerikai elnök úttörő műfogsorát elefántagyarból faragták orális és oratori tevékenysége jobb hatásfoka végett. Sőt e műfogsor mint múzeumi ereklye ma is megtekinthető. Egyetlen gyakorló fogtechnikusunk, Fülöp György biztosan megcsodálná ezt a történelmi rekvizitumot és néhány anyósnak szívesen reprodukálná, ha a sísparti szaktevékenysége közben ezt igényelnék tőle. A vízépítők Afrika-specialista csoportját Gál András és Nagy Ferenc alkotja mérnöki precizitással. A matematika világában tevékenykedett Szilágyi Tivadar az ELTE TTK-n egyetemi oktatói szinten, Uszkay Péter pedig matematikus végzettségével az Egyesült Államokban lett számítógép-programozó. Lux Iván az atomfizika területén ért el tudományos fokozatokat és jelenleg a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség bécsi székházából jár haza a hétvégi tájfutó versenyekre (érdekes módon mindig odatéved). A nyomdász múltunk megfejelését többen többféleképp építették be pályájukba. Bársony András több nyomda egyre emelkedő szintű munkatársaként jutott zenitire, a Nyomdász Szakszervezet élére, amelyet közülünk egyedül külpolitikai és diplomatai karrierrel cserélt fel. Novoth László nyomdász tevékenysége önálló vállalkozásban csúcspontot ért el. Piukovich Iván is a nyomdász szakmában maradt, de ennek részleteiről keveset tudunk, élményeit nem osztotta meg velünk. A kézszerkesztői került könyvkiadóba, a műszaki szerkesztői posztra Zarubay Attila, megbékélve a tipográfia arcátlan megújulásával.

Berényi László az autós szakma elkötelezettje lett, gépjárművezetői gyakorlati és elméleti oktatást még ma is képes vállalni. Henzély Károly az Agrimpex agrár-külkereskedelmi vállalat mindeneképp afféle örökös intézmény volt. Jékely Zsolt figyelemre méltó építészkarriert futott be, a műemlékvédelem vezetője lett, majd kultúrdiplomata. Kálmán József az erdőmérnökünk, az erdészet és a vadgazdaság szakembere. Kenéz Győző a bankszakmában nemzetközi karrier részese volt, majd az ipari minisztérium főosztályvezetője lett. Kun Miklós az orosz tagozat hitbizományosa maradt, napjainkig a 19. és a 20. századi orosz és szovjet idők történetírójaként serénykedik, időnként a cseh-szlovák események krónikása is. A szovjet utódállamok mai és közelmúlti viselt dolgairól a rádióban és a tévében mond kommentárokat. Lukovics András Debrecenbe kéne menni jelíge a helyi Művelődési Központ jeles munkatársa volt évtizedeken keresztül. Mérey Zsolt a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola nyelvtanára, majd a Fővárosi Polgármesteri Hivatal Nemzetközi Osztályának vezető tisztviselője lehetett a Demszky-érában.

Niklai Ákos a vendéglátó szakma, a szállodaipar egyik legtekintélyesebb személyisége, a Kárpátia Éttermet irányító cég vezetője ma is, a hazai fontos szakmai szervezetek testületeinek irányításában máig jelen van.

Sajtós Gábor szigorú építész-mérnök-katonatiszt lett, utóbb évtizedeken át műsza-

ki főiskolákon és a *Budapesti Műszaki Egyetemen* is tanított, jelenleg nyugdíjasként is oktat. Szabó Árpád a *Központi Antikváriumban* volt munkatárs, majd könyvtáros lett, végül a *KSH* rutinos tanácsosaként szolgálta a könyvszakmát. Szani Szilárd a zöldség-termesztés szakembere a gyakorlatban és a szervezésben. Tarján Gábor a néprajz örök megszállottja, a néprajz, a népművészet és a kulturális antropológia tanára. Tóth György a nyomdász hagyományokat előbb műszaki szerkesztőként, aztán grafikusként, sőt újságíróként, végül fotósként folytatta. A *Kézfogások* nélküle, az ő fanatizmusa nélkül nem jöhetett volna létre.

Vécsei Miklós magasépítő mérnök kivitelezőként alkotott. Wolff Lajos a gyógyszerész szakmát képviseli az osztályban, vezetői erényeit az *EGIS*, a *Richter Gedeon*, a *Medimpex* moszkvai irodája és a *Pannonpharma* irányító posztjain érvényesítette. Legendás nyugalmára számíthatunk, ha valamelyikünknek elgurul a gyógyszere, ő tudja, mit kell adni helyette. Végül magamról annyit, hogy a *Népsport* szerkesztőségében mint korrektor sokat tanultam a sportvilágról, a *Kossuth Könyvkiadóban* segédszerkesztőként, könyvek, folyóiratok szöveggondozójaként, lexikográfusként, a rendszerváltás után lexikonszerkesztőként, esetenként szerzőként a könyvek tiszteletének lettem elkötelezettje. És azoknak az osztálytársaimnak, akik e kötetben szerepelnek.

A többiekről néhány szót. Hajdu Gábor gimnáziumi időszakunkban a *Pénzügyőr SE* labdarúgója volt, edzőjét Moldova Györgynek hívták, akiről nem tudta, hogy író, hiszen nem szerepelt a tananyagban. Pintér Gusztáv, aki elsőszámú kapusunk volt fociban és kézilabdában, postásként tevékenykedett. Rudas László történész diplomával az *Egyházügyi Hivatalban* dolgozott, érdemi publikációja nem jelent meg. Paulinyi Péter jelenleg fővárosi atlétikai versenyeken sportkönyvek árusításával foglalkozik. Garas Pálról, Gyelmis Lukácsról, Horváth Árpádról, László Leventéről, Móritz Györgyről, Sánta Antalról, Tóth Sándorról nincs értékelhető információnk.

ZENEI KÖRKÉP, A TÁRSASÁG KAPCSOLÓDÁSA A MUZSIKÁHOZ

Motó: A legnagyobb csend az lehet, amikor tisztán hallod, hogy a siketnéma hamisan énekel.

Teljesen normális dolog, hogy a diákok valamilyen módon kötődnek a zenéhez. Ez a legegyszerűbben úgy zajlik le, hogy szívesen hallgatunk zenét. Vagy úgy, hogy tanulunk, de ilyenkor nem mindig élvezük a saját teljesítményünket. Az éneklés más, ott képesek vagyunk érzékelni a minőséget: a dallam, illetve az előadás minőségét. A zene élvezete elsősorban érzelmi kötődés, feltétlenül szerencsés adottság, egészséges kapcsolódás. A hangszeres zene rengeteg gyakorlást igényel, a család részéről pedig nagy türelmet és együttérzést.

Agárdi Péter, Betlen János, Lux Iván, Iványi Kornél, Mérey Zsolt, Szabó Árpád diákorában szorgalmasan zongorázott. Düh András hegedült. Tóth György a saját fülünk hallatára klarinétozott. Ulbrich András tanult énekelni külön, fellépett a *Ki mit tud?*-ban, a tévében valamennyien láthattuk-hallhattuk. Mit tudunk a többiekről és mi történt azóta? Henzély Károly a tánczene kedvelője volt, a rock and roll figuráinak koronázatlan királya, ma már beéri a *paso doble*, a keringő és a polka szelídebb taglejtéseivel. Kenéz Győző és Agárdi Péter karénekes volt, Győző, állítása szerint, nehezen jutott el a bariton szólamig. Kun Mikulás mondott néhány keresetlen szót a balalajkáról, de nem állította, hogy játszott rajta. Mérey Zsolt a komolyzene híve napjainkig, a leánygyermekai hegedülnek, fia fuvolázik, a házikoncert garantálható. Nagy Ferenc a fran-

cia sanzonok híve, Pálffy Pista gimnazista éveit során a divatos magyar slágereket bátran énekelte, köztük a női repertoár aktuális darabjait, akár a többiek érdeklődő nyilvánossága előtt is, de az ő baritonját soha nem érte kritika. Lukovics András viszont az operettek felvezetőjeként Honthy Hanna és Zentai Anna dalait formálta meg az eredeti előadókat igencsak hűen utánozva. Tarján Gábor is a könnyűzene útján próbálkozott előadói erényekkel, dobolt, de ezt szigorúan az iskolán kívül, saját baráti társaságában. Tóth György manapság áttért a tárogatóra. Kossuth Lajosról tudjuk, hogy ő úgy érezte, mintha Isten adta volna kezébe e veretes hangszert, Hugó barátunk viszont egy Edelényi pince sötét zugában találta meg romos állapotban. Felújította és fújta napestig az Égerszögi hegytetőn.

Érdekes, hogy az osztályban akkoriban senki sem gitározott, pedig nagy divat volt. Ami Pásztor Antal urat illeti, felnőtt korában megtanult tangóharmonikán játszani, de semmiképpen sem nevezhető virtuóznak. Viszont arra vetemedett, hogy verseket zenésítsen meg (341-et), sőt önálló nóták alkotását is vállalta. Mások dalaival is bíbelődött, magyar szövegeket is írt és átfírt. Ajánlja e dőre szokását mindazoknak, akik a jó kedély fenntartását nem ellenzik. Tehát énekeljünk, ha belejövünk, jól esik és a környezetünk is hajlandó megszokni. Ha meg netán képes vagy hangszeren küszködni a dal-lamokkal, nem bánod meg, reggel 8-tól este 22 óráig tiéd lehet a légtér.

A későbbiek során szó esik még egy az osztályunk első padosorának végére elrejtett magnetofonról, amelyet azért hoztak be, mert voltak szalagra felvett Beatles-számok és ezen kellett volna lejátszani. Abban az időben a diákok hallgatták a *SZER Teenager Party* adását, a *Monte Carlo*-i adó esti adását és ugye a *Kossuth Rádióban* Komjáthy György *Csak fiataloknak!* című, angolszász újdonságokat mértékkel csepegtető műsorát. Piukovich révén már tudtunk a velünk egykorú Szevanovity Zorán kezdő lépés-íról. Egyik olasz óránk azzal telt el, hogy egy felsős diák behozta magnóját és az éppen futó olasz slágert próbáltuk hallás után leírni. A *San Remo*-i fesztivál dalait a *Kossuth Rádió* is közvetítette. A KISZ-építőtáborokban is hallgathattunk ilyen zenéket.

FELSŐFOKÚ OKULÁSUNK SZÁMADATAI

Motó: Holtánál tovább senki nem tanul, de utóbb még átalakulhat tananyaggá.

Látóköriünk szélesítésének színhelyei meglehetősen hektikusan differenciálódtak, ezért az itt közölt adatok statisztikusan a hibahatárokon belül hitelesek, valószínűleg nem véglegesek. Az *ELTE Bölcsészkarán* 6 fő biztosan diplomázott, a *TTK*-n 2 fő, a *JTK*-n 3 fő. Debrecenben a *KLTE*-n 2 fő, a *Pécsi Tudományegyetemen* 1 fő. A *Közgazdaságtudományi Egyetemen* 4 fő, a *BME*-n 6 fő képviselte az osztály társulatát. A *SOTE* gárdája 4 fős, a *Soproni Erdészeti Egyetemen* és a fővárosi *Kertészeti Egyetemen* 1-1 fő végzett. Ez, akárhogy is számoljuk, 30 ember és nem is akármilyen. További 8 főnek van főiskolai végzettsége, többek között a *Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskolán*, a *Politikai Főiskolán*, a *Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemen*, az osztrák *Sísport Akadémián*, a nyomdász és könyvszakma, valamint a *MÚOSZ* szakképzéseiben, a külkereskedelmi főiskolai szintű szakmai továbbképzés fórumain. Vannak, akik mindkét oktatási formát megélték, sőt vannak, akik pedagógusok is lettek és maradtak. Legyen minden tiszteletünk kölcsönös azért, amit elértünk, őszintén örüljünk társaink sikereinek, hiszen van miért. Az élet sok mindenre megtanított valamennyiünket, van mit az utódoknak továbbadni.

SPORT ÉS AMI EZZEL ÖSSZEFÜGGÉSBE HOZHATÓ

Mottó: Az egészség az az emberi létmód, amikor egészben vagyunk, lélegzünk és iszunk. Kedves egészségünkre!

Ha a rákóczi sportról emlékezünk meg, egy biztos: nekünk volt egy nagy csapatunk: a kosárlabdás gárda. Hihetetlenül nyögvenyelősen indult. Az elsős fiúk a césekkel játszottak selejtezőt. Szegény Knézy Jenő bíró szomorúan nézte a játék elemeit kószolgaató két kóválygó gárdát. Mi nyertünk két ponttal, kétszer 10 perc alatt 17:15-re. Ulbrich András, a csapatkapitány, Becker Vilmos és Niklai Ákos valamit konyítottak a játék szisztémájához, tudtak egymásnak passzolni. Wolff Lajosnak meg volt érzéke a játékhoz. Az ötödik játékost cserélgettük. Az ellenfél alkatilag magasabbnak, erősebbnek, gyorsabbnak tűnt. És több hibával építették akcióikat, nem ismerték egymást. A meccs hőse végül Novoth László lett, mert az ellenfél eldöntötte, hogy ezt az ürgét hagyni kell dobni. Pechük volt, mert az utolsó 5 percre beszálló Novoth a hajrában „minden mind egy” alapon 5 pontot dobott, köztük egy kosarat faulttal és büntetővel. Utána bejutotunk a körmérkőzéses bajnokságba, ahol magától értetődően mindenkitől kikaptunk, de megtanultuk, hogy is kell ezt a sportágat racionálisan művelni.

Harmadik korunkra összeállt a bajnokságot nyerő legendás kezdőtös: Ulbrich, Becker, Niklai, Wolff mellé érkezett Pátzay János és ez a csapat szárnyalt. A hármas döntőbe bejutva körbeverés miatt 1-1 győzelem birtokában kis szerencsével mi nyertünk. A Bp. Spartacusban Kilián Árpádnál pallérozódo Betlen János és Szabó Árpád, noha állandó edzésben voltak, ritkán kerültek pályára. Az Uracs Imre tanítványaként vezérlő Ulbrich szabta a taktikát: alkalmanként játszott Fülöp György, Szilágyi Tivadar és az apró Somos Péter is. Novoth kimaradt az első év után, ő a focira koncentrált. Érdekes jelenség volt, hogy az osztályból Barna tanár úrnál 5-en tanultunk teniszezni: Becker Vilmos, Gál András, Lux Iván, Pálffy István és Pásztor Antal. Ugyanakkor hárman: Fülöp György, Szilágyi Tivadar és Vécsei Miklós már tudtak. Közlése szerint Szabó Árpád és Iványi Kornél is teniszezett, sőt Pálffyval a pályánk karbantartói is voltak. Nagy Ferenc volt az evezés hírnöke, emellett kardvívásban is járt versenyekre. Szabó Árpád vívott és vívódott a társaságában. Bársony András és Lux Iván pedig régről a tájékozódási futás rendszeres versenyzőiként járták az országot. Vas Miklós középtávfutó volt akkor. Asztaliteniszben az osztálybajnokságban Somos Péter villogott. A többiek: Agárdi Péter lelkesen járt különtornára, Kun Miklós is addig, amíg el nem intézte a testnevelési felmentését.

Berényi László, Ducsay Sándor és Novoth László voltak a nagypályás labdarúgócsapat csatárai, de jó játékosnak számított Henzély Károly is. Pintér Gusztáv volt a kapus, Betlen János nagyon szigorú hátvédnek tűnt, de mindig elegáns mozdulatokkal faultolt. Fülöp György jól cselezett és a balszélen játszott. Dávid László szervezte meg azt az elhíresült vízilabdameccset a *Császár-uszodában* még elsőben, partnerei voltak: Garas Pál, Gál András, Lux Iván, Piukovich Iván és még legalább hárman, de egyikükre sem figyelt fel az akkori válogatott szakvezetése. A kézilabdában Paulinyi Péter iszonyú erőseket dobott, Wolff Lajos alsó dobásaival kellemetlenkedett. Sajtós Gábor az alsós atlétikai bajnokságon súlylökésben 6. lett, ebben a műfajban az osztályzásoknál Pásztor úr is nagyokat dobott apró és vékony alkata ellenére, de ez csak azért tűnt fel, mert a többiek nem kedvelték a súlygolyót. A magasugrásnak az volt a szenzációja, amikor a ruganyosságáról mérsékeltén közismert Agárdi Péter szemüveg nélkül, félelmet legyűrve, tigrisbukfencsel átlendült a 110 cm felett úgy, hogy nem fúródott fejfel

a homokba, majd látta és hallotta az elismerő tapsokat.

És felnőttkorban? Új színpolt Becker Vilmos, Vas Miklós, Wolff Lajos és a fő szervező, Fülöp György életében a sízés. Gál András úszik és kerékpározik a Velencei-tónál hébe-hóba, és a kutyája a maga tempójában alaposan megsétáltatja naponta. Felfedezte ezzel a házi triatlon családiasításának új lehetőségét. Dávid László a lovaglással húzott váratlant, Lux Iván kiegészítő sportága a bridzs lett, Szilágyi Tivadar pedig ma is versenyszerűen asztaliteniszezik. Novoth László a focit teniszre cserélte és pókerre. Vagyis pókerarccal teniszezik és teniszabrázattal pókerezik, mert így félelmetesebb. Henzély Károly, Szani Szilárd gyalogos kirándulásait említi meg. Kenéz Győző újdonsága, hogy manapság aktívan sportol. Ez a közlése mintegy 200 létező sportágat lefed. Én feltételezem, a golf feltétlenül benne van a repertoárjában. Ha még nincs, nem késett le semmiről.

Nagy Franci sífutóként is halad a korról és kortársaival. Sajtós Gábor sportlövő versenyző volt (szemüveggel együtt), évtizedeken át kenuval vízitúrázott, mostanság az asztalitenisz fejlődő művelője. Zarubay az uszoda rendszeres látogatója, feltételezhetően a műugrásra már nem vállalkozik. Itt említem meg Berényi Lászlót, aki nagy hoho-horgász a mai napig, de azt felelősséggel kijelenthetjük a halak nevében, még sohasem halászott a zavarosban. Pásztor Antal úr olykor röplabdázott és tekézett, kispályás labdarúgó kapus volt 35 évig, de a meglepetés a hosszútávfutás, ami még ma is aktuális program. Akikről ebben a rovatban nem esett szó: azoknak ajánlom, maradhat még aktuális tennivalójuk. Többek között erdei séta, uszodai vízi mozgás és izületi rehabilitáció, állórajtos darts, ülőhelyzeti sakkozás, netán sétálós szimultánózás és sörözői zsugázás. És még valami: 2024-ben a nyári olimpiai játékok előtt az olimpiai lánggal egy szakaszt kocogni, amikor az hazánkba érkezik (és feltehetően továbbhalad). Ehhez méltóztatik egészségi állapotunk hozzávetőleges fenntartása.

Utólagosan jobb híján említsük meg itt a gombfocis hagyományunkat, amely kifejezetten a mi osztályunkra volt jellemző, miként a Pál utcai fiúkra a gittegylet. Általában sima asztalon, a trafikokban kapható szabványkapukkal, reszelt, ragasztott gombok vagy a megállapodott mérethátáron belüli egyéb gombnak kinevezett, nagyjából köralakaljazatú tárgyak sajátos mozgatásával játszottuk. A rendkívül könnyen elsajátítható szabályokat Novoth László tette egységesen közkinccsé. A bajnokságot második évfolyamtól játszottuk. A résztvevők a teljesség igénye nélkül: Betlen János, Gál András, Iványi Kornél, Lux Iván, Novoth László, Pásztor Antal, Szabó Árpád és még legalább egy fő volt, a felsoroltak gombjaira határozottan emlékszem. A csapatok 11 gombból álltak, minden „játékosnak” neve volt, a csapatok válogatottak vagy klubcsapatok voltak, a játékosoknak vagy valódi, vagy fantázianevük volt. Jól emlékszem rá, hogy Lux Iván csapata Luxemburg, Betlen Jánosé Vatikán, a sajátom Chile volt. A mérkőzéseken nem volt bíró, a felek békés egyetértésben alkalmazták a szabályokat. Az eredményeket bediktáltuk Novothnak, ő volt a főnök, ő állította össze a táblázatot és vezette a góllövőlistát. Ráadásul ő volt a legjobb, nagy csatákat vívott az első helyért Gál Andrással. Mi, többiek csak kullogtunk utánuk. Én annyit tettem hozzá a bajnoksághoz, hogy azonos domborulatú harisnyagombjaim voltak a legjobb labdák, a többiek is ezt használták. Köszönet illet minden résztvevőt sportszerűségéért, a családtagoknak meg jár a dicséret szíves (vagy kiharcolt) türelmükért.

MILYEN VITÉZEK VOLTUNK?

*Ha Donát hadon át hatol át,
nézi a vadonat vadonát:
Laton át katonát,
szalonnát, lakomát,
s felhúzza taton át kotonát.*

A falusi párttaggyűlés zárásakor a titkár így szól: „Végezetül énekeljük el a Föl, fölt”. Nem azt, amikor még vitézek voltunk, hanem azt, amikor már rabjai a földnek. Érdeemes áttekinteni, mi mennyit tettünk a honért. Agárdi Pétert jól fejlett rövidlátása miatt szolgálatra alkalmatlannak minősítették, így felvállalhatta a láthatatlan katona szerepét. Bársony András előfelvételi vidéki katonai kalandjairól ma is képes ódákat mesélni. Dávid László körzeti orvosi segédlettel a Kopaszi-Öböl mögött egy tojóállomásról tojhatott a katonai szolgálatra. Fülöp György két felesleges évet töltött a honvédségnél, de sokoldalú sportkáderként a kosárlabda pályán, a síbajnokság versenyein és úszómedencében a hadosztály képviselőjeként harcos eredményeket csillogtatott a laktanyán kívüli örömeikért. Gál András a 11 hónapos előfelvételi katonai kiképzést nem sorolta az ifjúkori élvezetek kategóriájába, de mint tartalékos tiszt belopta magát a fegyveres erők szívébe, hiszen rövid továbbképzésekre több ízben is vendégül látták. Sőt militáris karrierje csúcspontját 1973–1974 telén-tavaszaán Vietnamban a fegyverszüneti ellenőrzésre verbuvált Nemzetközi Ellenőrző és Felügyelő Bizottság (angolul) kommunikálni tudó oszlopos tagja lehetett és életközélemből emlegethette „Ho tyi minyh-t”.

A honvédség vendégszeretetét Henzély Károly két évig viselte el: előbb Kecskeméten, majd Mezőkövesden. Nem tudhatta előre, hogy e két város az ő tiszteletére NB I-es focicsapatot épít civil kurázsival rövidebb-hosszabb időre. Kálmán József 11 hónapos előfelvételi utász volt Csongrádon, de itteni élményeit nem hagyományozta az utókorra. Lukovics András Cegléden a 6639. hadtest Fegyveres Erők Klubjának (kulturális) tömegmunka-szervezője lett átmeneti időre, jó polgári harcmodorral (mint vendég). Pátzay János is az előfelvételi 11 hónapos katonáskodás részese lehetett és bizonyára ízes bibliai tájjelleggel gazdagította az ott honosított hétköznapi káromkodásokat. Sajtós Gábor harckocsizó tiszti iskolásként kezdte, építész-katonatisztként folytatta, majd pedagógusként ma is a fegyveres testületeket erősíti, és tudja, hogyan érdemes a volt osztálytársakkal kikukoricázni. Somos Péter féléves könnyű katonasága nyilván tartalékos orvostizti kiképzés lehetett csapatgyakorlattal. Szabó Árpád 27 hónapos katonai szolgálatát a BM valamelyik alakulatánál tölthette hadtáposként. Jó célzókéességét a „Sólyomszem” hívónévvvel honorálták, amit a Szabónál egyszerűbb volt kimondani. Indiánszökdelését nem említi meg a korabeli hadtörténet.

Szilágyi Tivadar is boldogtalan partnere volt 11 hónapos előfelvételi bezupálásakor a honvédségi hivatásos és sorállományú előjárók és feljebbvalók alantas kekeckedéseinek. Tóth György 26 hónapot katonáskodott Kecskeméten, de csak a gyakori maródiságára emlékszik, ám előzőleg katonazenész-növendék volt középiskolás fokon a Radetzky-marssal két évig. Vécsei Miklós két éves honvédségi sorkatonai szolgálatát a teniszezés jegyében abszolválta harci feladatként. Pásztor Antal határőr lett 27 hónapra, majd 1975-ben olasz tolmács jellegű tartalékos tiszti kiképzést kapott alhadnagyi (azóta már megszűnt) rendfokozattal. Beváltottam Népsport-beli főszerkesztő jóslatát, amelyet a határőr zászlóalj elhárító tisztjének mondott: „Nem lesz belőlem tábornok”. Könyvünk alapján megállapítható, hogy az osztályból 16 fő volt, aki valamilyen úton-módon kapcsolatba került a néphadsereggel. Még ide sorolom Rudas Lászlót is, aki midőn kimenős katonaszerelésben meglátott, boldogan újságolta,

behívták őt is sorozásra. A katonaorvos azonnal visszakozt jelzett, mire a derék Ruca blazírt flegmával közölte: „Őrnagy elvtárs, én igazán készségesen állok az önök rendelkezésére, ha gyógykezelésemet felvállalva engem hadra fogható állapotba hoznak. Már most állok elébe.” A többiek nem kerültek mundérközébe. Azzal vigasztalhatják magukat, hogy még ma is akad olyan járókelő, aki rendőrnéki nézi őket.

CSALÁDADATI SZÁMSZAKI SALÁTA ÁLLAPOTFELMÉRŐ SZIKÁRAN

Motó: A népszaporulati aktivitásodban adódhatnak véletlenek, de a létszámalkifásod mindig konkrét.

Az alábbi összesítés kizárólag a Kézfogásokban ki-kí által közzétett írásos önbevallásokra támaszkodik, a témába befurakodó szerző nem élt a személyre szóló kikérdezés vagy a külső közlések átvételének módszerével, a pletykákkal még kevésbé. A könyvben szereplő személyek jelenleg összesen 3 szellelbéleletlen élettérbeli életbérletű társbérletű élettársi kapcsolatot ápolnak (hivatalosan vagy ténylegesen). Ami a feleslegféleségben legfelségesebb feleségeket illeti, 36 osztálytársamnak 48 feleségéről tudhatunk, rajtam kívül 1 fő nőtlen. 2 osztálytársunknak jutott (eddig) a legtöbb, összesen 3 feleség. Ami az anyakönyvileg apásan is elkönyvelt gyermekáldást illeti: azonosítható 38 leány és 30 fiú, további 6 gyerkőc tartozik még a leltárhoz, ők nemileg inkognitóban maradtak. A konokan kanonokinak nem vindikált ikon unokák aktuális létszáma 86, ebből biztosan azonosítható 22 leány és 29 fiú. Ebben a kategóriában a dobogósok: 1 fő 9 unoka, 1 fő 8 unoka, 1 fő 7 unoka. Ami a derék unokákat illeti, mind közszeregetnek örvendenek. Azért úgy tűnik, jó létszámuk gyarapításához nekünk, virulékony hetvenkedőknek már nem kell besegíteni. Ami engem, a nőtlen krónikást a többiek elismerésére kötelez, mindössze annyi, hogy az összes gyermeket és unokát tokkal és vonóval saját tiszteletbeli utódomnak tekintem, latens kötelezettségeimet üdvözlés formájában ezúton teljesítem.

KIEGÉSZÍTÉSEK ÉS KORREKCIÓK A „KÉZFOGÁSOK SZÉTSZÓRÓDÁS UTÁN”-BAN LEÍRTAK KAPCSÁN

Mottó 1: *Nem lehet az utcáról a Nemzeti Dohányboltokba belátni. Ezt nevezik a képzőművészek belát-hatatlannak perspektívának.*

Mottó 2: *Végre megtaláltad a hosszú élet titkát. Mindegy, mi az, biztosan nem érsz rá röviden megfogalmazni.*

KIEGÉSZÍTÉS TÓTH GYÖRGY FANTASZTIKUSAN SZÉP ELŐHANGJÁHOZ

Oly korban éltünk, hogy kezdettől végigélhettük a létező szocializmus teljes valóságát, amelyet ma (egyébként sohasem létező) kommunizmusnak titulálnak.

Bár Deák tanár úr Hruscsov révén tudatosította, hogy az akkori fiatalok már a kommunizmusban fognak élni, de mindketten tévedtek. Mi vagyunk az egyetlen generáció, amely erről az időszakról hitelesen tájékozható, sőt ha úgy tetszik, hitelesen fejthet.

Egy apró korrekció. Pálfy nem volt soha Pisti (mint Örkény hőse a vérzivatarban), mindig mindenkinek Pista maradt születése óta, amikor oly eredményesen „megPistult”.

KORREKCIÓK AZ OSZTÁLYKÖNYVEKHEZ

Első évfolyam: A műszaki rajz oktatója volt az első félévben Czverencz János és Burián Pál. Az előbbi az osztálykönyvben Ferencz Józsefnek volt beírva, e hibát az oktató maga korrigálta és ezt a sajátos töltőtollas javítást 1960 szeptemberében egy olasz órán Bársony András mutatta meg. Czverencz alacsony és sovány műszaki értelmiségiként mutatta be nekünk novemberben utódját, a magas, színész alkatú Buriánt. Neki emlékezetes epizódja volt, amikor Iványi Kornélt csúzlival fülön találták és ex katedra határozottan kijelentette, hogy a tettetést a trigonometria jóvoltából úgy beméri, hogy abban hiba nem lesz. Volt hiba. Az elkövető pedig önként jelentkezett. Burián ezután hálából elmagyarázta, hogy mi a trigonometria és mennyire hasznos.

A nyomdász politechnika 3 szakmai gyakorlati csoportra oszlott. Én a 2. csoportba tartoztam, a főnöke Tarrósy István volt. Joó Imre a 3. csoportnak az oktatója volt. (Mellesleg ő irányította a német eredetű azonos betűtípusból szedett Marx-Engels Művei kötetekéinek kézi szedésű munkálatait.) Az elméleti oktatásban alkalmanként részt vett Kiss Károly és Lengyel Mihály is.

Az osztálynévsorban két név hibásan szerepel: helyesen Móritz György és Sánta Antal. Nincs feltüntetve az első félév után más iskolába távozó Horváth Árpád és Vincze Péter.

Második évfolyam: 1961 szeptemberében Csete tanár úr kezdetben még ellátta az osztályfőnöki teendőket. A nyomdász politechnikai gyakorlatban a 2. csoportban Tarrósy Istvánt druszája, László István váltotta és maradt is a negyedik évfolyam végéig.

Az osztálynévsorban csak Móritz György szerepel hibásan.

AZ ÉLETRAJZOKHOZ FŰZÖTT KIEGÉSZÍTÉSEK, ÉSZREVÉTELEK ÉS AJÁNDÉK NYELVTÖRŐK

Agárdi ágerdei ugordája ígérde, ahol ugor dada agárdidit tág érdi bogárderűre egérdallal gardíroz.

Agárdi Péter civilként pontatlanul fogalmazta meg katonai pedigrijét. Valójában rövidlátása miatt fegyveres katonai szolgálatra volt alkalmatlan. Békeidőben szakszolgálatra alkalmas volt, de az előfelvételik részére ilyen típusú kiképzés nem létezett. Ezért Agesz militarizálása okafogyottá vált. Más kérdés, hogy kellett-e később fizetnie katonaadót?

Bársony bérsunnyogása bár sunyi, borsónyi birs ennyi búr sónyerő bor sínyén a barsi nyenyeréhez.

Bársony Andrásához rengeteg közös régi emlék fűz. Azzal egészítem ki mondandóját, hogy a BEAC tájfutójaként remek eredményei voltak és mint labdarúgó öregfiú nagypályán a volt válogatott Bicskei Bertalannak is rúgott gólt. Aztán kurtán-furcsán elfogyott a sport és a szivar lépett a helyébe. Most, hogy kétszeresen is rendes szivar lett, az is elmondható róla, hogy öregkori memóriája remek. Biztatom arra, hogy az elmúlt 30 év hazai és nemzetközi, rajta átszűrődő essenciáját írja meg! Valamennyiünk számára tanulságos és hasznos lenne.

Berényi a bárányok baranyai béranyai bőrinyét Bátornyterenyén búra nyerítő bábura nyírta barinyakra.

Berényi László volt válogatott focicsapatunk tizenegyesrúgója és a meccseken valamennyi büntetőjét berúgta. A tihanyi levendulaszedéssel kapcsolatban jól emlékszem arra a sárgabarackfára. Közel volt a táborunkhoz, nyílt területen állt, nappal is lehetett róla szedni gyümölcsöt.

Betlen a bútlan gebét lent ebetlenítette, a hibátlanul botlani tabutlan robotlant, zabolátlan zabát leöntve.

Betlen János volt a felső tagozatos KISZ-titkárunk, ezt a posztot senki sem irigyelte tőle. Lux Iván is csak azt sajnálta, hogy éppen az ő utóda lett. A későbbiekben Jumbónak még rádiósként 1972-ben könyve jelent meg az olaszországi terrorizmusról. Ő fordította magyarra Antonin Artaud francia szerző *A könyörtelen színház* című tanulmánykötetét, továbbá Winston S. Churchill *A második világháború* című memoárját, amelyért a szerző anno irodalmi Nobel-díjat kapott. No meg Antonio Gramsci *Az új fejedelem* című opusát. A többi csak azért nem említem meg, mert ezeket feltétlenül érdemes elolvasni.

Dávid a dudavádú dúvadak vadvédő dravida évődését óvodai dívavuduk vidító rúdevadára rövidítette.

Dávid László kedves írásába belekerült egy bosszantó sajtóhiba. Ő nyilván jól írta meg, hogy az Antall-kormány felével került jó cimboraságba, csak a nyomda ördöge redukálta Antalra. Ha nőtlen fia unoka érkezéséről értesíti majd a boldog nagyapát, lehet, hogy ügyvédi teendők is érkeznek hozzá.

Düh a vadéhű dadához, mint odúhoz húzódó dudához, az indóházi nedűhöz nádi hézagot dádázott.

Düh András kedves hegedűs társa nekem teniszben volt társam Barna tanár úrnál és helyesen Szakálly Mátyásnak hívták; nevét ő maga is két I-lal és i-vel mondta.

Fülöp, a félép faléptű füléptő kefél apátfalvi lapátfül-lapító föliparkodó püfölpőpóznákat fali pofonplafonra.

Fülöp György szünetben szeretett vadulni, viszont érdekes, a fociban, a kézi- és a kosárlabdában mindig feltűnően sportszerűen játszott. Rosszfiú hírére rácáfolva ő nyerte meg a szellemi vetélkedőket. Egy alkalommal pedig fogadásból kenyér nélkül megevett egy egész bontatlan cseresznyepaprikát.

Gál a gálán gölödin gólon gall gúlán ágál egálból az igali fregolik legálisan dráguló elduguló géleben.

Gál András volt köztünk talán a legvérmesebb Fradi-drukker, Pálffyval vetélkedtek ebben a vonatkozásban. Egy ízben együtt játszottunk egy Betlen-Pásztor féle rövid darabban, ahol az egyik szereplő, Pátzay a bemutató előtt lebetegedett. Gállal és Pálffyval közös jelenetük automatikusan kiesett. Ők pedig az aktuális FTC-Újpest rangadót rögtönözve értékelve olyan élethűen összeveszttek, mintha erről szolt volna a darab. Azóta sem járnak együtt Fradi-meccsre.

Henzély pénzeli egy tehén zolai puhán zálogos éhén zöldülő sah önző lépteit sréhen hun inzulinna.

Henzély Károly jellegzetessége volt, hogy felelés közben úgy izgult, hogy álltában ingaszerűen előre-hátra mozgott. Vigassy György fizikából felettette őt és már a kezdetknél ki akarta zökkenteni a diákját e helybenjármódból. Egy bonyolult mondat közepén belekérdezett: „Hogyan illesztenéd e gondolatmenetbe a cucurbita pepót?” Henzély felnézett és blazírtan így válaszolt: „Marcus Tullius Cicero híres körmondataban egyszer sem említette ezt a kifejezést, én sem fogom.” Rendben van, szolt Vigassy, akkor térj a tárgyra. És Henzély elmondta, amit kellett.

Iványi heveny sovány süvölvény: a ványadt savanyú búvinyek tevényi bő vényének tevékeny venyigése.

Iványi Kornél évtizedeken át kiesett a köztudatunkból. A gimnáziumban ő volt az a társunk, aki a tananyag elsajátítására a legtöbb időt áldozta. Gombfocicsatáinkra emlékszem, talán náluk is zajlott bajnoki forduló. Nagyon nehéz volt neki gólt rúgni, mert a kapus mellett a gólvonalon két hórihorgas gombot is állomásoztatott. Szilágyi Tivadar jeles felvétele alapján álmomban megjelent: bajor virslit evett angol szalonnával és orosz hússalátával és közben választékosan magyarul káromkodott.

Jékely a kék élű szék alá székelő pék ólát lékeli, míg a sokkálló szakállú sakálok sikáló sékelét brékeli.

Jékely Zsolttal a *Ki Kicsoda?* lexikonunk szócikkében találkoztam és azon gondolkodtam, hogy hány példányban kell élnie ahhoz, hogy az ott leírt tevékenységeket maradéktalanul ellássa. A mi könyvünkől kiderül, hogy még annál is több példányt foglal magában. Ha megemelem előtte a kalapomat, az izomlással járó kalapkúra lesz.

Kálmán kelmén dekkol, mint az akolmén szalmán az álmán, de a pálmán egy pullmann bókol őkelmén.

Kálmán József viszontlátása örömmre szolgál. Talán ő az, aki leginkább hasonlít gimnáziumi önmagára. Emlékeim szerint a *Franklin Nyomdában* sokat beszélgetett névrokonával, Kálmán Dömével. A gimiben tőle származik az egyik legkedvesebb elszólás. „Kölcsey nagy beszédben búcsúzott az országgyűlésen a Karoktól és Ren-

dektől. Másnap Kossuth Lajos gyászkeretben jelent meg az országgyűlésen." Ma már mondhat akármit, mint szakember visz el bennünket az erdőbe.

Kenéz kanozó kenuzónak kinéző kénező kalóz, a káni zóna kenő zarándoka, aki ikoni zenékkal kínoz.

Kenéz Győző feltűnő jelenség volt, túltáplált, szögletes mozgású, afféle magas köpcös izgő-mozgó fazon. Rendkívül patetikus fogalmazásokat írt, Szögi tanár úr gyakran felolvastatta vele ezeket. Szangvinikus előadasmódja valamiért tetszett a tanár úrnak. Itt árulom el, hogy én voltam az a galád csibész, aki egy kínai gyártmányú műszaki rajzszoget helyeztem el úgy, hogy Kenéz hatalmas ülepét éppen érzékenyen érintette oly fájdalmi küszöbértékkel, hogy azonnal felszisszent. Még sokáig emlegette az esetet. Eldöntöttem, nem fogom megismételni.

Kovács kikovácsolt Kikova csak, kövecsek kavicsán és ménkü vicsorán csacsog a Lékó-vacsorán.

Kovács László visszaemlékezéseiben Farkasdy tanár urat Farkasnak téveszti. Biztosan azért, mert Superior stabat Lupus. Kovács Lacival Berentén voltam egy táborban. Amiről ő beszél, feltehetően a DCM-ben történt, ott működött daru. Az elsősegélynyújtást légós tanfolyamon kellett gyakorolni, a cipekedésre én is emlékszem. A balesetre nem. Pedig én az akkor súlyos Ageszt cűgöltem és ő is megúsza.

Lukovics az ólak ivó csőcselékének főzelékevő csücske, aki a főtulok évi csűrében lukóvó cserkész.

Lukovics András az osztály rendezvényein mindig fellépett és remekül utánozta tanárainkat. Egy alkalommal valamelyik telefonos lakású osztálytársunknál felhívta Zentai Anna operettprimadonnát, aki meglepetésére felvette a kagylót. Ön az? – kérdezte Lukovics, mire jött a válasz: – Úgy hallom, ön is az. Erre Andrásunk elkezdte énekelni a művésznő hangján: „Adj egy édes csókot drága kis baba!” Mire jött is a prózai válasz: „Jó, majd mindjárt.” A társalgás eddig tartott. A telefondrót nem hővezeti a pusztit.

Lux a Luxoron telexen és faxon szexel, taxiban max Stuxként stixel a plexi pixelek fix celluxos galaxisán.

Lux Iván említi 1963 nyarán tett olaszországi körútunkat. És feltételezi, hogy Bársony úr (nála Sivi) mindenre emlékszik. Sajnos nehéz lenne, mert ő nem volt velünk, kihagyta Nápolyt, Caprit és a többit. Az olasz órán Ducsay Sándor volt az a fickó, aki egy hátridő naplót tett a pulóvere alá, így hátrította el a neki szokásosan járó Pallós féle játékos gyomorszájütést. Düh a latin óráról ezért a gesztusért aligha jött volna át. A tihanyi táborunk 3 héten át tartott, az összkeresetünk 330 Ft volt. Ezt csak azért írom le, mert így még kevesebb a lóvénk. Iván barátunk Petyerity tanár úrtól őrzött egy rá jellemző intőt. Idézem: „Iván a matematika órán állandó fecsegésével zavarja a matematika órát. Kérem a szülőket, szóljanak neki, hogy maradjon csöndben.”

Mérey mórai Móra-i humorának hámorai és ama Szemere samarának mámorai: egy mérőőn efemerei.

Mérey Zsolt gimnáziumi pályafutásának két váratlan fejleménye jut eszembe. Egy ízben rezenéstelen arccal, hátratett kézzel, egyenes derékkal ülve három méter mély alvásban látszott figyelni. Tanár úr felszólította, majd ébresztgette. Zsolt magához térve azt kérdezte: „Most hol vagyok?” Körülnézett. „Már tudom.” Mire tanár úr: „De hol voltál eddig?” És a válasz: „Éjszaka havat lapátoltam.” Erre a fordulatra akkor és ott sen-

ki sem számított. Másik egy magyar órai lakonikus rövid fogalmazásának egy mondata. „Zsír van és csend, mosogatás.” E mondatért valamennyien csodáztuk, de az élményért nem irigyeltük.

Nagy négy negyede nagyoló felnégyelés egy beton ágyon egy nagyon lágy ingyombingyom varangyon.

Nagy Ferenc Franciságában valószínűleg én vagyok a ludas. Én kezdtem és a többiek folytatták. Az *Állatkertben* tett tanulmányi kitérőnk során Jablonkai tanár úr a csoporttól távolodó Francit Disznófejű Nagy úrnak titulálta vagy háromszor egymás után, de ő e kitüntető címet nem vette magára, csak csodálkozott. A vers nem ugrott be neki. Pedig ha kapcsol, nagylelkűen azt mondhatta volna: „Tanár úr, ezért biztosan nem fogom megölni.”

Niklai nélkül a nokedliről éneklő nukleáris egyének laikusak, a monoklik konok leirása tanúk lónak látása.

Niklai Ákos a kreatív racionalitás csodája. Nála minden nyilvánvaló és magától értetődő. A kosárlabdázására szívesen emlékszem. A csapatban nem ő volt a főnök. Semmi különös nem csinált, de szerepe nélkülözhetetlen volt. Sokat volt nála a labda és mindig pontosan passzolt, mert az ellenfél sosem tudta, kit választ. Egy biztos, a sarkazásban ő volt a legjobb közöttünk, ilyenkor senki sem tudta a mozgását lekövetni. Izgalmas lehetett Ausztráliában végzett munkája. Szervezett tevékenységét úgy képzelem el, hogy amikor irodájában egy jót tüszentett, egy perc múlva itthonról megszólalt az aktuális telefonos hívás: „Főnök, kedves egészségére!”

Novoth nevet, mert evetnek vétik e nevet, nevethe néke ritkán avat utcán havat, ne-tán névátviteli hevet.

Novoth László kedves visszaemlékezése egy szép leányról, aki állítása szerint a tihanyi apát gyermeke volt, talán nem pontos. Ha feltételezzük e katolikus papi méltóság makulátlan cölibátusát, akkor nyilvánvalóan anyakönyveztek hivatalosan az apát helyett egy másik apát. Az orosz élményével kapcsolatban úgy emlékszem, a *Burlaki na Csornom morje* egy festmény volt és az a szöveg, amelyet Novothnak be kellett vágnia, nem versben íródott, attól még nem lett könnyebb.

Pálfy Pálfán parafalapon parafál paff lapp pofát falapátra, e pöfékelő fapipáló papolva kapál filodendront.

Pálfy István az osztály legnépszerűbb alakja volt négy éven keresztül. Fejlett humorérzéke és az, hogy fél centivel még nálam is alacsonyabb, sajátos elfogultságra ösztökélt, jó partnerei voltunk egymásnak. Nem felejtem el utánozhatatlan nyáregyházi orosz tájszólását. Vele mindig vidám történetek kapcsolak össze. A 21. század televízióját már nem neki találták ki. A 20. századi alkotó éveiből keveset archiváltak. Mi tudjuk, bőven lett volna mit.

Pásztor pasztörözött pusztai poszteren pasztára posztol, a muszteres észter raszteros részteres susztere.

Pásztor Antal egy komikus alkatú fickó volt világeletében, aki sok dologra emlékszik, de szerencsére nem a rosszra. Nyugodtan nézhetek a tükörbe: szebb nem lettem, de ma már jobban megértek mindent és mindenkit.

Pátzay péceli pacalpucoló, palóc cölöpöt cipelő pacák, lápi pócot stuccoló pácai gráci rác apácai stációk.

Pátzay János új színpoltot, tájjelleget hozott az osztályba, időről időre felbukkanó bibliai szófordulatai megkavarták a KISZ-es szövegek egyhangúságát. Zömök alkata a kosárlabda hátvéd posztján az ellenfelek számára a szó eredeti értelmében megkerülhetetlenné tette. Sok támadó faultjuk bánta Jánosunk jelenlétét. Emlékezetes élmény volt, amikor ellátogattunk a Pátzay papa szobrász műtermébe. Látna a Sukarno elnök új magyar feleségéről készített szobrot, Novoth sietve kijelentette: ezt a hölgyet előben ő is szívesen modellezné.

Sajtós sajátos sujtásos sóhajtása a tojásos-sajtós sújtás sejtése, selejtes összejt tutajos tojós ájtatosítása.

Sajtós Gábor kitűnő tanuló pedagógusgyerekként, érett ideológiai etalonként érkezett, aki hirtelen átlagos diákká vált, aztán egy jól sportoló füstölő gyárkéménnyé. Mindent megtettünk masszív dohányzása ellen, de ő makacsul szívta a finánclábas erős Kossuth cigarettát. Most, hogy visszatért közénk, mintha kicserélték volna. Csak az arcvonásai lettek fiatalosabbak. Egy sztori. Magyarból a felelő Petőfi: Az ítélet című verse tartalmát kissé anakronisztikusan archaizálva ismertette. Szögi tanár úr szóvá tette a dolgot. Mire Sajesz a diáknak szánva üzent: „Haladjon ön is a korrallal, kenje fejét bagarollal.” Mire a tanár úr: „Hát te aztán alaposan fején találtad a Szögít.”

Somos sommásan simlis sámlis esemesei semmis summás simítások a mesés misés simogatásomon.

Somos Péter szertornász fényképe a Képes Sportban félrevezető felvezetése volt pályafutásának, inkább volt a pingpongasztal ördöge, villámokat szóró tekintettel, egyszerű támadójátékával felfalta ellenfeleit. Úgy volt kitűnő tanuló, mint ahogy felkelt a nap. Számára ez fel sem tűnt, így szokta meg. Egy ízben Solymosi tanár úr történelemből kihívta felelni. Lukovics a padsora végéből magnóra vett fel minden felelőt és konferált hozzá. Somosról azt mondta, úgy megy, mint egy töketlen kutya. Dávid ezen hangosan röhögött. Lebukott Lukovics, a magnóról visszajátszottak mindent. Aztán Somos már magnó nélkül megmutatta, hogy nem ugatja a történelmet.

Szabó szabta szabály: Asszóban aszódo plajbászodról, szobabősz faszodról szóban szabódva, esszében szebben beszélj!

Szabó Árpád a padsorok hátsó régiójában mint az osztály legmagasabb diákja többnyire pulóverben ült, madártávlatból szemlélte a fejek fölött a pedagógusokat. A legnyugodtabb, legszelídebb pajtásunk volt, nehezen tudta lábait a pad alatt parkíroztatni. Megkérdeztem: szívesebben ülne-e önálló Szabó-padban sámli? Lehet – válaszolt lassan –, ez esetben lehetőségem adódna, hogy Szerdahelyi tanár úrra fizikai értelemben is felnézhessek. Aki a gombfocis társulatból ellene játszott, nem felejtí lefele gugyorodó testtartását, amellyel jellegzetes árnyékba vonta mindenkorí gombfocistadionjainkat.

Szani szanaszét szórt szonátának szánt szénát szinte szántási szinten szanáló szanitéc szentként színes szenesen szüneteltetett.

Szani Szilárd gimnáziumi körképében csodás emléket állít a veterán Selmeczi Gyula tanár úrnak, akít egy szóvégi y-nal ajándékoz meg tévesen. Pallós Ferenc tanár urat is említi, aki németül, olaszul és magyarul egyforma gyorsan és pontosan beszélt. Neve a palló főnévhez kapcsolódott, nem a palloshoz, a nemesek pallosjogához. Kiegészí-

tendő az AC Milanhoz fűződő történetét a köszönet kijár Betlen Jánosnak, aki az olasz órára becsalt egy általunk hittérítőnek becézett sajtóügynököt, aki Pallós tanár úr javaslatára elintézte, hogy a csoport közpénzén járassuk az *Unita` del Lunedì* című hetilapot, és Vas Misó önzetlenül bediktálta Szani lakáscímét. Petyerityről szóló története nekem is újdonság. Szani viszont egy dologban téved, Petykó nem volt agglegény. Éppen a mi első évünkben nősült, és nem sokkal eme aktus után úgy elaludt, hogy a hétfői, 9 órától esedékes 2. órára, matematikailag hozzánk még nem ért be, boldog derűvel átvészelve egy hétszer ismétlő vekkerórát. A sztorit az őt helyettesítő Póka Endre tanár úrtól tudtuk meg, a rágás örökös szakértőjétől.

Szilágyi szélágyút szül egyedül, de a szél együtt szól ugye a szálügyi szellő gyaluján lágy őszí szil ágyán.

Szilágyi Tivadar tanárainkra emlékezve Tóth Attila versmondását helyesen fontosnak tartja. Az előzmény az volt, hogy valamilyen köztes beszélgetés során Ulbrich András szépen elmondta Ady Endre: *Párizsban járt az ősz* című versét. Ezt követte Tóth tanár úr megjegyzése: Ez szép, de elmondhatnád jól is. És elmondta valahogy így: „A nyárba csöppenő ősz és az elmúlás élményének egyenletét emlékezetesen oldotta meg”. A tanár úrról még annyit, hogy egyszer leukoplasztal rögzített orrát kényszerűen fent hordva jött az órára. Kérdés nélkül rátért a lényegre. „A suliba igyekeztem, amikor velem szemben haladt egy melós, vállán egy deszkával. Én erre se jól, se rosszul nem számítottam, így orrom mértanilag merőlegesen és rugalmatlanul találkozott a deszkával. A doki azt mondta, eltört egy kicsit, de csak mérsékeltlen duzzadt. Most még sajnó.” Azért beérte az alma mater levegőjével és nem idézte fel Cyrano orrmonológját.

Tarján terjengősen túrjon salgótarjáni torján a motorján, majd a rajton a tarajon törjön a tatárján és a tájra térjen.

Tarján Gábor Lantosy tanár úr nevét egy s-sel gyarapította, valószínűleg nála ez a cgs-egységi változat. Ne mérgeződjön emiatt, hiszen Balassi Bálint költő léteére maga is váltakozva írta a Balassit és a Balassát, igaz, az s-ek stimmeltek. Tarján másodikban egy hármas padban volt padtársam. Balszálen ült, én középen. Petyerity tanár úr izgalmas tananyagi expozéja közben elbóbiskoltam. A tanár úr az osztályterem túloldalán, az ablaknál állt és Gábor barátunk nem takart el eléggé. Ekkor szokása szerint egy krétával megcélozott és mivel Gábor jó érzékkel hátrahőkölt, a dobás nyakon talált. Mielőtt a padra esett volna, reflexből balkézem megfogtam a krétát és habozás nélkül kis zökkenővel a padsor jobb szélén elhaladva kivitem a táblához. A sors iróniája, hogy most így igazolom vissza Tarján „KISZ-es éberségét”.

Tóth totálisan tétlenül tételesen taton telten tetűnek titulálta tutajon tátogó tatuját tatár tutujkája tetején.

Tóth Györgynek a tízóráival kapcsolatos önvallomásához az a kiegészítem, hogy Betlen Jani tízóráiját és az enyémet valóban az olasz órai távollétünkkel vette magához, de Niklai Ákosét csak az orosz órai távollétekor vihette el, mert ő latinos volt. Ami még ide tartozik: egy ízben szépen megkent kacsaszíros szendvicsemet magam adtam oda neki, lévén, hogy a piros porpaprikán kívül meg volt fűszerezve porrá tört fenolftalein hashajtóval. Hugó zavartalanul megette az egészet, de a tanítás végéig nem mutatkozott a gyorsító hatása.

Uszkay Úszkáló tuszkolása tuszkulánumi kultuszkészítés, ám deszkacsúszdai csúszkálása kuszkuszosan muszkai.

Uszkay Péter pontatlanul idézi Romhányi Józsefet. A vers címe: *Becsípett bolha*; az idézet pontosan: „Születtem Dolhán, egy kutyán, a folyó évben Gezarol után.” Ami őkelmét illeti, nem volt vérbeli bolhai alkat, bolhaszemszögből kifejezetten mazochista jellem, hiszen a tanulás szorgalmi vonatkozásában feltűnően csipkedte magát. A matematika volt az erőssége, ezért zokon vette, hogy az egyetemi KISZ-ajánlaskor a hasonló érdeklődési körű Lux Iván őt nem közösségi emberként kissé megróttta. A hozzászóló osztálytársak és Solymosi tanár úr ebben nem értettek egyet Ivánnal, így valamivel szelídebb lett a politikai bíráló hangneme. A dolog jelentősége utóbb okafogyottá vált.

A vásott Vas vasárnap vasorrot vásárol a veséjébe vésett veselkedően viselkedő éves versekhez.

Vas Miklós váratlan bementésai mindig osztatlan derűt keltettek. Solymosi tanár úr első közös tanulmányi kirándulásunk előtt büszkén mondta, hogy a tárnában majd valamennyiünkkel megkóstoltatja a várpalotai lignitet. Fülöp aggódva kérdezte: „Ez miért jó nekünk?” Mire Misó kapásból rávágta: „Azért, hogy egyikünknek se legyen hasmenése.” Várpalotán találkoztunk Barna tanár úr TF-es évfolyamtársával, aki a kispályás focimeccsünket vezette a helyi bányászok ellen, és akit történetesen Rákosinak hívtak. Kérte tőlünk, feltétlenül mondjuk meg Barna tanár úrnak, hogy a Rákosi Matyi üdvözlí. Vas Misó magára vette a postás szerepét és diadalmasan mondta: A tanár urat várpalotai kollégája, Rákosi Matyi üdvözlí és üzeni, hogy valamennyi hajszála áll még.

Vécsei vércsei csévéje vezércsel, a vecsernyei varkocsát csóváló vöcsök csévi vacsorájának szivacsa.

Vécsei Miklós számomra elsősorban sportember volt és maradt. Az a diák, aki a sporteseményeken mindig ott volt, hol a pályán, hol annak szélén. Egyik sportágban sem volt a legjobb, de sportszerűsége versenyzőként és szurkolóként egyaránt példaeértékű. Emlékszem első élményemre, amikor megkértem, hogy a faliújságra készítsen illusztrációt. Két képet festett (ma is őrzöm őket). Bejött az osztályba lyukas órán helyettesíteni Perényi Rudolf tanár úr. Én éppen cseréltem egy írást a faliújságon frissebbre. A tanár úr odajött és szúrós tekintettel kérdőre vont: ki festette ezeket a képeket? Mondtam, hogy a Brúnó, és odahívatta velem a helyszínre. No, gondoltam, most jön a tettekre hívás. Perényi ugyanazzal a fürkész ábrázattal csak annyit mondott Brúnónak: „Fiam, ezek a képek méltók a rákóczi hagyományokhoz, csak így tovább”.

A Wolff féle balfi halfilé a half balfülének falfehér alfelén a félfogadás alfája, afféle golfi elfúló leffentyű.

Wolff Lajos a labdajátékokban a finesz, a kreativitás megtestesítője volt. A kosárlabdában ponterős, a kézilabdában gólerős. A hajmeresztő ötletek könnyed kivitelezője. Most síel. Úgy képzelem, hogy a lejtőkön a két fülével mozgatja a sítobotokat. Gimnáziumi emlék, amikor bediktálta, hogy a Paprikabíró utcában lakik. Ennek retrója lenne, ha meghívnám egyszer egy csípős Tóni-féle lecsóra.

Zarubai arubai zabárudája zebrán zabráló berezelt búzerek bazára, bérezett borzas borozók záróbázisa.

Zarubay Attila a középső padsor utolsó padjában trónolt. Ő volt az a személy, akit

Csete Zoltán tanár úr kipécézett magának és feleltetés közben gyakran arra bízott: folytassa Zarubay! Ám egyszer így fenyegette meg: „Maradj már csöndben, mert a szádba gyalogolok!” Elhamarkodott mondat volt, mert ha a tanár úrnak sikerül zsu-gorral belépnie a vágyott szájüregbe, aligha látta volna a fényt az alagút végén. Attila barátunk emlékezésében szóba hoz egy tanári kiszólást a tökvakarásról. Ez konkrétan Pallós tanár úr részéről így hangzott el: „Lux fiam, te mindig a tököt vakarod?” A kérdés ekkor költői maradt. Én biztattam Ivánt, hogy mint a frappáns válaszok mestere, válaszoljon igenlően, ha a kérdés ismétlődne. A kérdés újra elhangzott és a válasz sem volt akármilyen. „Tanár úr, ha matekozom, a fejem búbját vakarom. Tudom, azonos kategória ez is. Tehát igen, mindig a tököt vakarom. Egyszer fent, egyszer lent.” A téma ezzel lezárult. Aki nem hiszi, járjon utána.

AKIK NEM VÁLLALTÁK E KÖTETBEN A SZEMÉLYES KÖZREMŰKÖDÉST,
A TELJESSÉG IGÉNYE VÉGETT RÓLUK IS ESSÉK NÉHÁNY EMLÉKEZŐ MONDAT.

Kun, a kánikulai kan kunkorodása kánkáni kantáta, kénköves kantárok kontár kinkeserves konzultációja.

Kun Miklós különös színfoltja volt az osztálynak. Sajátos szlávok infantilizmusa alapján akár kedves fickónak is tarthatnánk. Ő volt a Deák tanár úr dirigálta orosz szakkör berregő dongó motorja, előtérbe terelt kirakatembere. Az iskolán kívüli népszerűségén, nimbuszán csodálkozott, nem tudta kezelni. Amikor, talán nem véletlenül, megnyerte az országos orosz tanulmányi versenyt, boldognak tűnt. Amikor másodsor, akkor már lélekben lebegni kezdett az osztály szellemi horizontja felett. Solymosi tanár úr ezt úgy fogalmazta meg, hogy nehezen viseli a történelmi név súlyát. Nem viselte, cégtáblának használta. Költői ambíciói voltak, felejthető verse megjelent az *Iffjúsági Magazin* című hetilapban. A kortárs orosz, szovjet, posztszovjet történelem olvasmányos, cseve-gő tudósítójaként nemzetközi tekintélyt szerzett. Kiváló memóriája révén rengeteg eseményt, adalékot, adatot tud élőszóban is mozgósítani. A mi közösségünket szelektálta érdeklődési körének repertoárjából. Nehéz természetét manapság mackós megjelenéssel hordozza, apró oroszos akcentussal tenorban brummog. A könyvei egy sajátos, illúziókkal övezett korszak tanulságos lenyomatai.

Piukovich a gyapjúk óvó csillogását apjukként csuvik ovációval csiviteli háрпиák ivó kopácsolásához.

Piukovich Iván az osztály közösségének közszeretnek örvendő tagja volt és maradt. Érettségi találkozóinkon rendszeresen jelen volt és reményeink szerint továbbra is ott lesz. Úgy érezte, neki szabad ebből a könyvből kimaradni. Nekünk viszont erős hiányérzetünk van. Az ő élete a miénk is többé-kevésbé. Negyedik olasz óráink egyikén Alessandro Manzoni: A jegyesek című regény-részletének általam dramatizált magyarításában Iván vállalta a narrátor szerepét. Ma is emlékszem az egyik mondatára, amely nagyjából így hangzott: „A bandita közlése úgy hatott a plébános úr kedélyállapotára, mint amikor a felmosórongyba belecsap a villám.” Ez még Agesznek is tetszett akkoriban. Mi mindannyian szeretettel várjuk vissza, ki-ki vérmérséklete szerint.

A NEKROLÓGOKHOZ KAPCSOLÓDÓ NÉHÁNY KIEGÉSZÍTÉS ÉS KORREKCIÓ

Becker vekkerével kekeckedni nem racka vackori leckéje, netán hackerek mackós kockás pöckölése.

Becker Vilmos (Ádám), elmondása szerint, az édesapjával lehetséges összecsere-lések elkerülése végett publikációs tevékenységéhez választotta az új keresztnévét, azaz eme mennyi milosztban maga teremtette eleve magának Ádámot és ki is tartott mellette. Itt kell megemlíteni, hogy a bajnok kosárlabdacsapat kezdőötösének örökös tagja volt, a négy év valamennyi jegyzőkönyves mérkőzésén pályára lépett. A Barna tanár úr évfolyami tenisztársulatának bizalmi feladatát is ellátta, neki fizettük be a havi 40 Ft-os oktatási költséget. Niklai ausztráliai távollétében évekig ő irányította a *Márványmenyasszony* étterembe akkreditált csoportunkat. Az osztálytársak iránti egyértelmű szeretete és törődése, kedves zsörtölődős figyelmessége, kreatív személyisége pótolhatatlan. Nem felejttem el azt az ötletét, amikor az osztálytalálkozónk egyikén együtt indiánszökdelhettem Barna tanár úrral és elénekelhettem hálából a tanár úrnak szánt nótám.

Rudas radírja deresen sóderes, parádésan púderes, kadarosan káderes és maradósan madári modoros.

Rudas László aktív KISZ-tag volt, kissé balosabb, mint a vezetőségi tagok. A tihanyi levendulás táborban is ott volt, napközben ő őrizte a sátrainkat és olvasgatott. Elsőben történelem órán kipécézte Csete tanár úr tárgyi tévedését és jelentkezés nélkül korrigálta, talán kissé kárörvendő hangsúllyal. Csete mint fehér ember nem felejtett és földrajz órán valami csínyen rajtakapta és bevágatta Rudással Jugoszláviát szóról szóra, éppen azt a szomszédunkat, amely Lacinak tokkal, vonóval a bögyében volt. Másként látta ezt az országot, mint a tankönyv. Kedvenc témája volt és érdekes módon már akkor megjósolta Jugoszlávia szétesését és azt is, hogy ez nem békés úton fog megtörténni. Egyszer megtréfáltuk Lacit a suliból hazamenet második korunkban. Kitaláltuk Sztjepán Bakarinov szovjet űrpilóta fellövését, azt mondtuk neki, hogy reggel az esetet gyors hírből közölték. Megkértem, írjon egy cikket erről a faliújságra, a rádióból úgyis megtud minden fontosat. Persze kiderült a hírekből, hogy aznap nem volt úrhajós esemény. Másnap azért megkérdeztem tőle, írt-e valamit? Semmit sem, felelte, mert meteorológiai okok miatt elhalasztották az űrrakéta felbocsátását. Kezdetben egy-egy osztálytalálkozón ott volt, aztán elmaradt. Közel laktunk egymáshoz, ha összefutottunk, mindig mondott valamit a nemzetközi helyzet ürügyén. Házassági meghívóját hetekkel az esemény után küldte el nekem, akkor akár megtelefonálhatta volna. Elmondta viszont, hogy Gyenge Valéria olimpiai bajnok úszó anyágon rokonuk, ezért lett a húga is Valéria, aki az első rákóczi vegyes osztályban tanult, amikor mi negyedikesek voltunk. Laci utolsó éveiben a Szondi utcában lakott, aztán apródonként elfeledkeztünk róla.

Ulbrich búr lichthofban dúlt richtunggal gurtnival krumplit kurbližna, untauglich kurfnis úrfikkal ultizna.

Ulbrich András a *Bánk bánban* Simon bán szerepét játszotta el, amit mindig büszkén emlegetett. Egyébként szerepelt a már említett Betlen-Pásztor-féle közös darabunkban is: ő volt dr. Végh Béla belgyógyász. A legváratlanabb szerepét az élet szolgáltatta. Az *Úttörő Stadionban* egy csütörtök délelőttre meccset szerveztünk egymás között és nem akart egy hölgy a pályára engedni, mert nem volt velünk tanár. Ulbrich szerencsére késett és rávettük, erre a délelőttre legyen a tanárunk. Vállalta. Felvet-

te Bodolay tanár úr fejtartását és beszédmodorát, meg a kosárlabda alapállást. Jól csinálta, mert nemcsak a néni hitte el tanári voltát, hanem aznap valamennyien tanár úrnak szólítottuk, néha többször is, nehogy véletlenül elfelejtse. A Rádióba tartva, a 12-es autóbusszon találkoztunk évek múlva és azzal üdvözölt: „Szia, te most kiveszel egy 10 dekás vaját a balzsebedből és aztán hová teszed?” Most nem veszem ki a vaját, szóltam, de akkor, ama bizonyos orosz óra után nem tudtam eldönteni, hol rosszabb a vaj, a zsebben, vagy az ember fején. Ulbrich a legendás kosárlabdacsapat kapitánya volt. Ha lehetett, ő kért időt, hogy mondjon valami biztatót. Amíg mi élünk, lélekben mindig velünk lesz.

Szani Szilárd, a tanárainkra emlékezve felidézi Iványi Kornél meghökkentő esetét. Minden pontosan úgy volt, ahogy írta, csak az időpont téves. Ez is az érettségi évében történt, negyedikben. Amikor Iványi felépült, az volt a kívánsága, hogy cseréljen velem helyet, aki az utolsó padban ültem, az ablak mellett. Ő pedig középen, a tulsó, fal melletti padsor belső székén. Vitának nem volt helye. A *Franklin Nyomdában* délután 2-től 6-ig tartott áldásos ottlétünk. Azért, mert a tanulószobások csak 1/2 1 után kaptak ebédet. Általában 3/4 2 körül érkeztünk. Az elméleti óra 2-től 3-ig vagy fél négyig tartott és csak azután jött a gyakorlati rész. Ettől függetlenül a 20 perces késés még így is stimmel. Solymosi tanár úr a 15 éves érettségi találkozónkon az *Ezüst Ponty* vendéglőben kért fel minket a leírtakra, 1979-ben. Aztán a következő előtt, 53 éves korában elhunyt. Én sajnálom a legjobban, hogy ezúttal nem Szaninak van igaza.

Az *Epilógus helyett* című írás foglalkozik a IV. B iskolán kívüli koporsós ballagásával. Az egyik résztvevőtől biztosan tudom, hogy a botrány nem a Mechwart téren, hanem a Jászai Mari téren történt. Az egykori elbeszélése szerint az verte ki a biztosítékot, hogy az akkor már koros Ulbricht azt kérdezte Kádártól, hogy a koporsót neki, a magas vendégnek ajánlják-e? Apró részletkérdés, hogy a Margit hídon gyalog vagy gépkocsival jutottak-e a fiúk a II. kerületi rendőrség szocialista megőrzésébe.

*

Vincze Péter már a gimnáziumban nagy bohém volt, szeretett a suliba járni és még jobban a sulij mellett. Túl sok (igazol és igazolatlan) hiányzása miatt hagyott el bennünket. A privát életben hirtelen lett országosan ismert rádiós. Nyughatatlan természete, ifjan ambiciózus közéleti aktivitása fényes pályát ígért, de a Magyar Hírlapnál újságíróként elszürkült, kép- és tördelőszerkesztői tudását csak a szakmabeliek értékelték. A rendszerváltás nekibuzdulása után a 90-es évektől próbált talpon maradni, de az ígéretből csak a bohémság kísérte végig a sorsát, meg az ívócimboraság. A cselekvés ígézetét a kocsmái mámor váltotta fel.

Zöldi László és N. Sándor László újságírók és a Balatonszemesre üdülni járó pesti társak barátjuknak tekintették 2009 decemberi haláláig. Péter szülei közös könyveket hagytak hátra utat mutatva az utóknak. Ő pedig hamvai révén Balatonkenesén került a Magyar Tengerbe, így módon örökre beitta magát a Balaton történetébe.

Vincze Péter metszete
-1960-

AMI EBBŐL A SAJÁTOS BÖNGÉSZDÉBŐL IS KIMARADT

Rengeteg téma, anekdota, valamiféle összehasonlító elemzés.

Egyet érdemes lett volna boncolgatni: az egyes családok nyilvánosságra hozott adatait. Igen ám, de a magánszféra bolygatása kívülről óhatatlanul sértődések forrása lehet. Ezért arra gondoltam, hogy kéne szervezni egy olyan osztálytalálkozót, ahová az egyes nagypapák, apukák elhozzák magukkal azokat a családtagjaikat (házas-, élettársukat, gyermekeiket, unokáikat), akik a könyv alapján kíváncsiak ránk. Ez egy szabadtéri összejövetel lehetne valahol, ahová vonattal (és gépjárművel), azután rövid gyaloglással juthatnánk el. Élőben ez a találkozás legalább olyan örömteli lehetne, mint a Kézfogások olvasása.

A BOGARÁSZÓ BOGARAS SZERZŐ ZÁRSZAVA

Mindenkinek, aki ebben az összeállításban név szerint szerepel, köszönöm a lehetőséget, hogy bármilyen vonatkozásban foglalkozhattam velük. Az írásaik alapján mindenkit biztosíthatok változatlan és változó szeretetemről. Tekintve, hogy ritkán találkozunk, ez a szeretet nem jelent túlzott megterhelést.

Budapest, 2015. szeptember 9.

UTÓHANG

Tipografizálás végett Agárdi Péter közvefítésével megkaptam Tóni bácsi (Pásztor Antal) kiegészítő írását a „KÉZFOGÁSOK SZÉTSZÓRÓDÁS UTÁN” címmel megjelent könyvünkhöz. Sorait olvasván azonnal telefont ragadtam, hogy elsőnek gratuláljak neki remek írásáért.

Tárcsáztam a telefonszámát és az alábbi kedves hang szólalt meg az üzenetrögzítőről:

- Tóni bácsit keresed?
- Mint magyar, már talpon vagyok, de én másutt talpalok.
- Te most hívsz haza, én meg hamarosan h a z a jövők.
- Akkor itt lesz az idő, a számodon visszahívlak. Ha tudatod (mint a haza), hogy név szerint ki vagy, nekem is azonnal most lesz.
- Üzenetedet szabadon fogadom.

Hát igen. Ő a mi Pásztor Tónink, a mi PASZTÓRünk! Még hetvenévesen is őrzi csintalan humorát, ami a telefonrögzítőjének és írásának is a fő jellemzője.

Hívtam másnap és sikerült is vele beszélnem. Gyermeki szavaival elmondta, hogy egy kétnapos versenyen bíraskodott és ezért nem tudtam vele beszélni. De utólag bevallom, hogy örültem ennek, mert ez a rögzítőre felmondott üzenete nekem a mókás rákóczi diák, a mindnyájunk által szeretett Pásztor Tóni akusztikus névjegyét szólaltatta meg.

Meggyőződésem, hogy Tóni pótkötetével, félelmetes memóriájának e dokumentumával – a sajátos összegezésekkel és korrekciókkal – lesz teljes az 50. érettségi találkozó után közösen írt és 2015 elején megjelent KÉZFOGÁSOK című könyvünk.

Hiánypótló írás és éppen ezért nagy örömmel ajánlom mindnyájatoknak e nem hétköznapi „böngészde” elolvasását.

Égerszög, 2015 Téli napján

Tóth György
Hugó

Vécsei Miklós / A töprengő (1960)

